STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 39768
13 november 2026

Besluit van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 november 2026 nr. 66763136, houdende de overdracht van taken en bevoegdheden van de minister en de rijksarchivaris op grond van artikel 3.1 van de Archiefwet 2026 aan het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam Het Utrechts Archief

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Gelet op artikel 3.1, eerste en tweede lid, van de Archiefwet 2026;

Besluit:

Artikel 1. Overdracht van taken en bevoegdheden minister

1. De taken en bevoegdheden van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, bedoeld in artikel 4.1, eerste lid, van de Archiefwet 2026, ten aanzien van de in het tweede lid genoemde documenten worden overgedragen aan het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam Het Utrechts Archief.

2. De overdracht, bedoeld in het eerste lid, heeft betrekking op de volgende documenten:
   a. analoge documenten van overheidsorganen waarvan de functies zich niet over het gehele Rijk uitstrekken of hebben uitgestrekt, en die in de provincie Utrecht gevestigd zijn of zijn geweest;
   b. voor zover van toepassing analoge documenten van de volgende overheidsorganen, waarvan de functies zich over het gehele Rijk uitstrekken of hebben uitgestrekt, en die in de provincie Utrecht gevestigd zijn of zijn geweest:
      1°. inrichtingen voor strafrechtstoepassing;
      2°. justitiële jeugdinrichtingen;
      3°. instellingen van wetenschappelijk onderzoek, waaronder mede begrepen instellingen van praktijkonderzoek, met uitzondering van de Koninklijke Bibliotheek, de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek, het Centraal Planbureau, het Centraal Bureau voor de Statistiek, het Sociaal en Cultureel Planbureau, het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne en het Nederlands Instituut te Rome;
      4°. universiteiten en hogescholen;
      5°. erkende stamboekverenigingen;
      6°. keurings- en controle-instellingen ingevolge de Zaaizaad- en Plantgoedwet en de Landbouwkwaliteitswet;
      7°. personen en instellingen die op grond van artikel 78 jo 84 van de Wegenverkeerswet 1994 gerechtigd zijn tot het afgeven van keuringsrapporten;
      8°. instellingen die op grond van artikel 7a, eerste lid, van de Warenwet door de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, dan wel de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zijn aangewezen als bevoegd tot het uitvoeren van daartoe aangewezen werkzaamheden in voor technische voortbrengselen voorgeschreven keurings- en beoordelingsprocedures;
   c. analoge documenten van privaatrechtelijke rechtspersonen of natuurlijke personen, die conform een overeenkomst of uit anderen hoofde voor bewaring of blijvende bewaring bij het Nationaal Archief zijn komen te berusten, en die in overeenstemming met de minister door het openbaar lichaam Het Utrechts Archief worden beheerd; en
   d. analoge dubbelen en afschriften van akten van de burgerlijke stand, alsmede de daaraan later toegevoegde vermeldingen en de dubbelen van de tienjaarlijkse klappers die zijn opgemaakt door of op aanwijzing van de in de provincie Utrecht gevestigde of gevestigd geweest zijnde ambtenaren van de burgerlijke stand.

Artikel 2. Overdracht van taken en bevoegdheden rijksarchivaris

De taken en bevoegdheden van de rijksarchivaris, bedoeld in de artikelen 6.1, derde lid, 7.1, vijfde lid, 8.2, 8.3, 8.4, eerste, tweede en vierde lid, 8.5, 8.6, 8.7 eerste en vierde lid en 9.3 van de Archiefwet 2026, ten aanzien van de in artikel 1, tweede lid, genoemde documenten, worden overgedragen aan Kaj van Vliet.

Artikel 3. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2027.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R.M. Letschert

TOELICHTING

Inleiding

Wegens de digitalisering van overheid en samenleving wordt de Archiefwet 1995 gemoderniseerd en vervangen door de Archiefwet 2026. De Archiefwet 2026 treedt in werking met ingang van 1 januari 2027. Diezelfde digitalisering heeft ook gevolgen voor de rijksarchieven in de verschillende provincies, die in beheer zijn bij de Regionaal Historische Centra (RHC's).[1]

De digitale archieven van in de provincie gevestigde overheidsorganen van het Rijk of van de overheidsorganen, waarvan de functies zich niet over het gehele rijk uitstrekken of hebben uitgestrekt, worden feitelijk overgebracht naar het centrale e-depot van het Nationaal Archief. De Archiefwet 2026 voorziet bijgevolg één Nationaal Archief als de archiefdienst voor de bewaring van blijvend te bewaren documenten van de centrale overheid, waarbij de rijksarchivaris met het beheer is belast. Echter, voor (digitale kopieën van) papieren en andere analoge rijksarchieven is het kabinet van oordeel dat de samenwerking met de RHC's voortgezet moet worden. Dit alles vraagt een andere en aangepaste bestuurlijke samenwerking. De Staat treedt daarom uit de gemeenschappelijke regelingen van de RHC's. In de Archiefwet 2026 is vanwege de uittreding de mogelijkheid gecreëerd om aan de RHC's bepaalde taken en bevoegdheden over te dragen voor nader te omschrijven rijksarchief. Dit betreft de analoge rijkscollecties die nu in beheer zijn bij de RHC's. De financiële middelen die daarvoor nodig zijn worden op grond van artikel 3.2 van de Archiefwet 2026 middels een specifieke uitkering aan de RHC's uitgekeerd. De rijkscollectie die in de provincie is opgebouwd blijft zo in samenhang met de archieven van andere overheden uit de regio toegankelijk. Dit biedt bovendien een stevige basis voor de RHC's om de organisatie in stand te houden en verder te ontwikkelen, samen met hun deelnemers en partners.

Met het vaststellen van dit delegatiebesluit is na de uittreding van het Rijk helder geborgd welke taken en bevoegdheden voor het rijksarchief worden overgedragen aan de RHC's.

Het overdrachtsbesluit

Op basis van artikel 3.1 van de Archiefwet 2026 kan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: de minister) zijn taken en bevoegdheden die voortvloeien uit zijn verantwoordelijkheid voor documenten die zijn overgebracht naar het Nationaal Archief, overdragen aan het dagelijks bestuur van een krachtens gemeenschappelijke regeling ingesteld openbaar lichaam. De minister kan daarbij ook de taken die de rijksarchivaris ten aanzien van de documenten heeft, overdragen aan een persoon die onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur werkzaam is.

Met dit besluit wordt deze overdracht van taken en bevoegdheden geregeld, en wordt bepaald binnen welke grenzen het RHC taken en bevoegdheden mag uitvoeren voor het rijksarchief. In het besluit worden de specifieke onderdelen benoemd waarop de overdracht van toepassing is. Het RHC mag die onderdelen uitvoeren. De minister en rijksarchivaris mogen de overgedragen taken niet meer uitvoeren, maar op grond van artikel 10:16 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 3.1, tweede lid van de Archiefwet 2026 kunnen wel beleidsregels worden vastgesteld door de minister en de rijksarchivaris ten aanzien van de overgedragen taken en bevoegdheden. De minister heeft tevens de bevoegdheid om – met inachtneming van het bepaalde in artikel 3.3 van de Archiefwet 2026 – het overdrachtsbesluit aan te passen of in te trekken. De taken en bevoegdheden die niet specifiek benoemd zijn in het besluit, worden niet overgedragen aan het dagelijks bestuur van het RHC. In die gevallen blijven de taken en bevoegdheden voor het rijksarchief berusten bij de minister of de rijksarchivaris.

Afbakening rijksarchief overdrachtsbesluit

De overdracht van taken en bevoegdheden op grond van dit besluit ziet op de volgende delen van het rijksarchief. Het gaat ten eerste om de documenten van de in de provincie gevestigde organen van het Rijk, waarvan de functies zich niet over het gehele Rijk uitstrekken of hebben uitgestrekt.[2] Daarnaast

[1] Dit is enkel anders voor de rijksarchieven in de provincie Zuid-Holland, die in beheer zijn bij het Nationaal Archief.
[2] Deze afbakening sluit aan bij de formulering uit artikel 26, tweede lid, van de Archiefwet 1995.

geldt de overdracht van taken en bevoegdheden voor de bij een eerder besluit[3] bepaalde uitzonderingen voor archiefbescheiden van overheidsorganen, waarvan de functies wél zich over het gehele Rijk uitstrekken of hebben uitgestrekt, maar die niettemin naar de voormalige rijksarchiefbewaarplaatsen in de provincies werden overgebracht. Ook voor dubbelen en afschriften van akten van de burgerlijke stand wordt de lijn van dit eerdere besluit gevolgd.

Voorts kunnen ook analoge documenten van privaatrechtelijke rechtspersonen of natuurlijke personen onderdeel vormen van het rijksarchief dat door de RHC's zal worden beheerd (zogenoemd 'particulier archief'). Het gaat hierbij om documenten als bedoeld in artikel 9.4, eerste lid, van de Archiefwet 2026 die conform een overeenkomst of uit anderen hoofde voor bewaring of blijvende bewaring zijn opgenomen door het Nationaal Archief (met andere woorden: deel uitmaken van het rijksarchief), en die in overeenstemming met de minister door het RHC worden beheerd. Die laatste mogelijkheid wordt expliciet voorzien omdat RHC's soms al decennialang verworven particulier archief beheren, dat vanouds worden beschouwd als opgenomen in de betreffende voormalige rijksarchiefbewaarplaats. Tot slot is het van belang te vermelden dat het rijksarchief bij de RHC's, in lijn met het 'Bestuursconvenant structurele samenwerkingsafspraken Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap en de Regionaal Historische Centra', ook digitale kopieën van analoge documenten omvat, die gerealiseerd zijn met middelen van en conform de kwaliteitseisen van het Rijk.

Toelichting over te dragen taken en bevoegdheden

Middels dit overdrachtsbesluit worden zowel taken en bevoegdheden van de minister als van de rijksarchivaris overgedragen.

Aan het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam Het Utrechts Archief wordt ten aanzien van het rijksarchief bij het RHC de taak van de minister overgedragen passende maatregelen te treffen voor de duurzame toegankelijkheid voor deze documenten (art. 4.1, eerste lid, van de Archiefwet 2026). Let wel, dit besluit regelt daarmee niet dat de bevoegdheid van de minister wordt overgedragen om bij ministeriële regeling nadere regels te stellen of om normen vast te stellen als bedoeld in artikel 4.1, vijfde lid, van de Archiefwet 2026. Het leidt evenmin tot eigendomsoverdracht van de desbetreffende documenten.

Aan de persoon die onder de verantwoordelijkheid van het openbaar lichaam Het Utrechts Archief werkzaam is, bedoeld in artikel 2 van dit besluit, worden ten aanzien van het rijksarchief bij het RHC de volgende taken en bevoegdheden van de rijksarchivaris overgedragen:
- het beheer van de documenten (artikel 6.1, derde lid, van de Archiefwet 2026);
- het uit eigen beweging publiceren van kopieën, afschriften, uittreksels of bewerkingen van de openbare documenten die blijvend door het RHC worden bewaard (artikel 7.1, vijfde lid, van de Archiefwet 2026);
- het verlenen of weigeren van toegang tot openbare documenten (artikel 8.2 van de Archiefwet 2026);
- het onder voorwaarden verlenen van toegang tot beperkt openbare documenten (artikel 8.3 van de Archiefwet 2026);
- het verstrekken van informatie in andere vorm (artikel 8.4, eerste, tweede en vierde lid, van de Archiefwet 2026). De bevoegdheid om naar aanleiding van één of meerdere verzoeken informatie uit beperkt openbare documenten voor eenieder openbaar te maken wordt niet gedelegeerd;
- het onder voorwaarden voor een bepaalde tijd uitlenen van documenten aan een verzoeker (artikel 8.5 van de Archiefwet 2026);
- het verlenen van toegang tot of voor een bepaalde tijd uitlenen van documenten aan een verantwoordelijk overheidsorgaan, of het in plaats daarvan ter beschikking stellen van een kopie (artikel 8.6 van de Archiefwet 2026);
- het aangeven van de wijze waarop elektronisch een verzoek om toegang of uitlening van documenten kan worden gedaan (artikel 8.7, eerste lid, van de Archiefwet 2026), alsmede het stellen van andere eisen aan het verzoek of het vragen om een nadere specificering van het verzoek (artikel 8.7, vierde lid, van de Archiefwet 2026); en
- het afgeven van afschriften van de bij het RHC berustende authentieke akten (artikel 9.3 van de Archiefwet 2026).

Deze persoon wordt op grond van artikel 3.1, derde lid, aangewezen wegens zijn kennis en deskundigheid inzake de archivistiek. De minister kiest er voor om bij de inwerkingtreding van dit delegatiebe-

[3] Besluit van 1 mei 2001, houdende aanwijzing van overheidsorganen waarvan de archiefbescheiden dienen te worden bewaard in de rijksarchiefbewaarplaats in de hoofdplaats van de provincie, waarin deze overheidsorganen gevestigd zijn of zijn geweest (Stb. 2001, 229).

sluit per 1 januari 2027, de persoon aan te wijzen die tot de inwerkingtreding van de Archiefwet 2026 de rijksarchivaris in de desbetreffende provincie is.

De aangewezen persoon kan middels mandaat een plaatsvervanger aanwijzen.

De rijksarchivaris heeft de bevoegdheid om ten aanzien van zijn overgedragen taken en bevoegdheden beleidsregels vast te stellen.

Uitvoering

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2027.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R.M. Letschert